

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY NA ROK SZKOLNY 2026-2027

1. Rekomendacje wychowawczo – profilaktyczne CEA na rok szkolny 2026-2027

Priorytet nr 1: Organizacja w szkołach działań wspomagających procesy uczenia się

Jednym z podstawowych zadań szkoły jest tworzenie warunków umożliwiających każdemu uczniowi osiągnięcie sukcesów edukacyjnych, stosownie do jego możliwości rozwojowych, potrzeb oraz uzdolnień. Szczęólnego znaczenia nabiera to w szkołach artystycznych, w których uczniowie równolegle realizują wymagania kształcenia ogólnego i artystycznego, a proces zdobywania kompetencji artystycznych wymaga systematycznej, długotrwałej pracy, wysokiej motywacji oraz umiejętności samodzielnego uczenia się.

Z uwagi na globalne zmiany cywilizacyjne, wywołujące często u dzieci i młodzieży spadek motywacji, obniżenie gotowości do podejmowania wysiłku poznawczego, trudności w koncentracji uwagi oraz potrzebę szybkiego uzyskiwania efektów, rekomendujemy podejmowanie w szkole działań zwiększających aktywność uczniów w procesie uczenia się oraz rozwijających ich kompetencje w zakresie samodzielnego planowania, organizowania i monitorowania własnej pracy. Szczęólnie istotne jest systematyczne organizowanie zajęć rozwijających umiejętność uczenia się, podczas których uczniowie mogą poznawać i ćwiczyć skuteczne strategie zapamiętywania, koncentracji uwagi, planowania nauki, zarządzania czasem, przygotowywania się do sprawdzianów i egzaminów oraz radzenia sobie z przeciążeniem obowiązkami. Niniejsze zajęcia mogą być realizowane celowo, dla uczniów szczególnie potrzebujących. Warto jednak zadbać, aby treści dotyczące zwiększania kompetencji uczenia się, pojawiały się w ramach godzin wychowawczych czy bieżącej dydaktyki.

W szkołach artystycznych działania te powinny uwzględniać przede wszystkim prace z materiałem wynikającym ze specyfiki przedmiotów artystycznych.

Priorytet nr 2: Podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem cyberprzemocy i przemocy rówieśniczej

Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego oraz tworzenie środowiska szkolnego opartego na wzajemnym szacunku, odpowiedzialności i poszanowaniu godności drugiego człowieka należy do podstawowych zadań szkoły. Szczęólnego znaczenia nabierają działania służące przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy, która wraz z intensywnym korzystaniem przez dzieci i młodzież z Internetu, mediów społecznościowych i komunikatorów staje się jednym istotnych zagrożeń dla ich prawidłowego funkcjonowania psychospołecznego.

W kontekście przeciwdziałania cyberprzemocy i przemocy rówieśniczej szczególnie istotne jest zatem systematyczne monitorowanie, czy przyjęte w szkole normy i zasady są przez uczniów respektowane, czy uczniowie mają poczucie bezpieczeństwa oraz czy wiedzą, w jaki sposób i komu mogą zgłaszać przypadki przemocy, hejtu, wykluczania, ośmieszania, rozpowszechniania kompromitujących materiałów lub innych form krzywdzenia, zarówno w bezpośrednich relacjach rówieśniczych, jak i w przestrzeni internetowej.

Rekomenduje się również systematyczne podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania symptomów przemocy i cyberprzemocy oraz znajomości obowiązujących w szkole procedur interwencyjnych. Równie ważna jest współpraca z rodzicami, szczególnie w zakresie bezpiecznego korzystania przez dzieci i młodzież z Internetu, reagowania na niepokojące zachowania oraz wspólnego budowania odpowiedzialnych zasad funkcjonowania uczniów w środowisku cyfrowym.

Priorytet 3: Podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym i innym

Współczesne przemiany społeczne i technologiczne powodują, że działania profilaktyczne podejmowane przez szkołę powinny uwzględniać zarówno zagrożenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych, jak również coraz bardziej powszechne wśród dzieci i młodzieży zachowania mogące prowadzić do uzależnień behawioralnych. Szczególnej uwagi wymagają: problemowe korzystanie z Internetu, mediów społecznościowych, smartfonów i gier cyfrowych, hazard, a także inne zachowania, które mogą prowadzić do utraty kontroli, zaniedbywania obowiązków szkolnych i relacji społecznych oraz pogorszenia funkcjonowania psychicznego, społecznego i edukacyjnego ucznia.

Współczesna profilaktyka szkolna wymaga jednak rozszerzenia perspektywy z tradycyjnie rozumianych uzależnień od substancji na **uzależnienia behawioralne**. Znajduje to odzwierciedlenie również w aktualnych regulacjach dotyczących edukacji zdrowotnej, w których wyodrębniono problematykę Internetu i profilaktyki uzależnień. Uczniowie powinni zdobywać wiedzę dotyczącą uzależnień fizycznych i behawioralnych, rozumieć mechanizm powstawania uzależnienia, rozpoznawać jego objawy oraz uczyć się dokonywania oceny własnych zachowań pod kątem potencjalnego ryzyka uzależnienia. Uwzględniono także problem przeciążenia informacyjnego oraz zjawiska FOMO.

Szczególnie istotne jest monitorowanie zmian w funkcjonowaniu ucznia, które mogą świadczyć o rozwijającym się problemie: utraty kontroli nad czasem poświęcanym określonej aktywności, zaniedbywania obowiązków, ograniczania innych zainteresowań, pogorszenia relacji z rówieśnikami i rodziną, trudności z koncentracją, niewyspania, obniżenia wyników edukacyjnych czy silnych reakcji emocjonalnych pojawiających się w sytuacji ograniczenia dostępu do określonej aktywności.

2. Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń szkoły

Niniejszy dokument stanowi syntezę wyników ankiety diagnostycznej przeprowadzonej wśród uczniów szkoły oraz rekomendacji profilaktyczno-wychowawczych Centrum Edukacji Artystycznej na rok szkolny 2026/2027. Jego celem jest sformułowanie wniosków, które posłużą jako podstawa merytoryczna do opracowania programu profilaktyczno-wychowawczego szkoły, zgodnego zarówno z realnymi potrzebami uczniów, jak i z obowiązującymi priorytetami CEA.

Ankieta obejmowała trzy obszary odpowiadające priorytetom CEA:

- 1) wspomaganie procesów uczenia się,
- 2) przeciwdziałanie cyberprzemocy i przemocy rówieśniczej,
- 3) przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym.

Ankieta została przeprowadzona we wrześniu 2026 roku w Państwowej Szkole Muzycznej I st. im. Fryderyka Chopina w Krośnie Odrzańskim. Skierowana było do uczniów starszych: II-IV c4 oraz II-VI c6.

Priorytet 1 (CEA): Organizacja działań wspomagających procesy uczenia się

Wnioski z diagnozy

- 42% uczniów deklaruje, że nie radzi sobie ze stresem związanym ze sprawdzianami, egzaminami i występami – to najwyższy odsetek odpowiedzi negatywnych w całej ankiecie.
- 47% uczniów czuje się przeciążonych liczbą obowiązków szkolnych i artystycznych realizowanych równolegle.
- 44% uczniów nie ma pewności, czy stosuje skuteczne techniki zapamiętywania materiału – wskazuje to na brak świadomości własnego warsztatu pracy, a nie tylko na jego brak.
- Mimo powyższego jedynie 40% uczniów deklaruje chęć udziału w zajęciach rozwijających umiejętność uczenia się, co sugeruje, że uczniowie nie zawsze łączą swoje trudności z możliwością skorzystania z takiego wsparcia.

Powiązanie z rekomendacją CEA

Rekomendacja CEA wskazuje na potrzebę systematycznego organizowania zajęć rozwijających umiejętność uczenia się (strategie zapamiętywania, koncentracji, planowania nauki, radzenia sobie z przeciążeniem), kierowanych nie tylko do uczniów z trudnościami, lecz do całej społeczności uczniowskiej, z uwzględnieniem specyfiki przedmiotów artystycznych. Wyniki ankiety bezpośrednio potwierdzają zasadność tego priorytetu w szkole.

Priorytet 2 (CEA): Przeciwdziałanie cyberprzemocy i pomocy rówieśniczej

Wnioski z diagnozy

- Klimat szkoły oceniany jest ogólnie pozytywnie: 78% uczniów czuje się bezpiecznie, 93% zna zasady wzajemnego szacunku, 87% wie, komu zgłosić przypadki przemocy, a 78% ufa, że nauczyciel zareaguje na zgłoszenie.
- 27% uczniów doświadczyło w ostatnich miesiącach nieprzyjemnego zachowania ze strony rówieśników (wyśmiewanie, wykluczanie, przezywanie) w szkole – to znacznie więcej niż w przypadku cyberprzemocy (11%).
- 22% uczniów było świadkiem sytuacji, w której ktoś z rówieśników był krzywdzony (w szkole lub online).
- 20% uczniów odpowiedziało „nie wiem” na pytanie o poczucie bezpieczeństwa w szkole – ta grupa wymaga dodatkowego rozpoznania.

Powiązanie z rekomendacją CEA

Rekomendacja CEA kładzie nacisk na systematyczne monitorowanie respektowania norm i zasad, poczucia bezpieczeństwa uczniów oraz ich wiedzy o sposobach zgłaszania przemocy – zarówno w relacjach bezpośrednich, jak i w przestrzeni internetowej. Wyniki ankiety pokazują, że w naszej szkole to właśnie przemoc rówieśnicza w bezpośrednich relacjach, a nie cyberprzemoc, stanowi licznie większy problem, co powinno mieć przełożenie na rozłożenie akcentów w programie.

Priorytet 3 (CEA): Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym

Wnioski z diagnozy

- Objawy silnego uzależnienia behawioralnego (lęk bez dostępu do telefonu – 9%, FOMO – 16%, rezygnacja z innych zainteresowań – 0%) występują rzadko, co nie wskazuje na masowy problem kliniczny w tej grupie.
- 42% uczniów przyznaje, że korzystanie z telefonu/internetu/gier zabiera im czas przeznaczony na naukę lub ćwiczenie instrumentu – to najistotniejszy sygnał w tym obszarze.
- 69% uczniów wie, czym jest uzależnienie behawioralne, ale tylko 56% wie, gdzie szukać pomocy, a jedynie 22% chce dowiedzieć się więcej na ten temat – wskazuje to na postrzeganie problemu jako odległego od własnego doświadczenia.

Powiązanie z rekomendacją CEA

Rekomendacja CEA wskazuje na konieczność rozszerzenia profilaktyki o uzależnienia behawioralne (problemowe korzystanie z internetu, mediów społecznościowych, gier), monitorowanie zmian w funkcjonowaniu ucznia (m.in. utraty kontroli nad czasem, zaniedbywania obowiązków) oraz uwzględnienie zjawiska przeciążenia informacyjnego i FOMO. Wyniki ankiety wskazują, że w naszej szkole problem ma obecnie głównie charakter „erozji czasu” poświęcanego na naukę i ćwiczenie, a nie pełnoobjawowego uzależnienia.

3. Cele ogólne i sposób realizacji

CELE OGÓLE	CELE SZCZEGÓŁOWE	SPOSÓB REALIZACJI
Organizacja działań wspomagających procesy uczenia się	- Wprowadzenie zajęć rozwijających umiejętność uczenia się (planowanie czasu, techniki zapamiętywania materiału ogólnokształcącego i artystycznego) w formie warsztatów skierowanych do wszystkich uczniów. - Wdrożenie warsztatów radzenia sobie ze stresem przedegzaminacyjnym i przedkoncertowym (techniki relaksacyjne, praca z treścią), z uwagi na najwyższy poziom deklarowanej trudności w tym obszarze. - Monitorowanie i korekta obciążenia uczniów obowiązkami ogólnokształcącym i artystycznymi.	- Warsztaty dla dzieci i ich rodziców nt procesu nauczania i zapamiętywania. - Uczenie uczniów technik relaksacyjnych. - Świadoma praca radzenia sobie z treścią. - Koordinacja terminów sprawdzianów i przesłuchań.
Przeciwdziałanie cyberprzemocy i przemocy rówieśniczej	- Priorytetowe potraktowanie działań ograniczających przemoc rówieśniczą w relacjach bezpośrednich. - Przypominaenie i utrwalanie wśród uczniów procedury zgłaszania przypadków przemocy i hejtu (mimo wysokiej ogólnej znajomości zasad, realna skala doświadczanej przemocy wskazuje na potrzebę wzmocnienia reagowania). - Włączenie rodziców w działania profilaktyczne dot. bezpiecznego korzystania z internetu i reagowania na niepokojące zachowania dzieci.	- Integracja klasowa. - Budowanie empatii wśród rówieśników. - Spotkanie z policjantem (dzieci i nauczyciele) - Zapoznanie całej społeczności szkolnej z procedurami zgłaszania przemocy i hejtu (gazetka, pogadanki). - Reagowanie na zachowania aspołeczne. - Szkolenie nauczycieli w zakresie rozpoznawania symptomów przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy oraz stosowania procedur interwencyjnych.
Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym	Dyskusje o zarządzaniu czasem ekranowym powiązane	Łączenie priorytetu 1 i 3 w jednym module programowym.

	bezpośrednio z dyscypliną nauki i ćwiczenia instrumentu • Upowszechnienie łatwo dostępnej informacji „gdzie szukać pomocy” w przypadku problemowego korzystania z internetu, gier lub innych zachowań ryzykownych • umiejętność zauważania i rozpoznawania w szkole zachowań przemocowych,	• „Gdzie szuka pomocy” - tablica informacyjna, strona szkoły, nauczyciele. • Uwzględnienie w planie pracy szkoły imprez i działań wspomagających realizację priorytetów Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.
--	--	---

Zatwierdzam Program Wychowawczo-Profilaktyczny Państwowej Szkoły Muzycznej I st. im. F. Chopina w Krośnie Odrzańskim na rok 2026/2027 do realizacji.

.....
Data i podpis dyrektora szkoły

Opracowanie Programu Wychowawczo – profilaktycznego:

Joanna Borowik, Natalia Woźniak, Elżbieta Zakrzewska